

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 22

Засновано у 2015 році

Рівне – 2025

УДК 37 : 005.591.61 -66

ББК 74.200

Інноватика у вихованні: зб. наук. пр. Вип.22. / М-во освіти і науки України, Рівнен. держ. гуманіт.ун-т; упоряд.:О. Б. Петренко; ред. кол.: О. Б. Петренко, К. М. Павелків, Т. С. Ціпан та ін. Рівне: РДГУ, 2025. 364 с.

До збірника увійшли наукові праці з теорії і методики освіти та виховання. У наукових розвідках представлено різновекторність сучасних підходів до змісту, форм і технологій освітнього процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» включений до Переліку наукових фахових видань України у категорію «Б» у галузі педагогічних наук (спеціальності – 011, 014, 015).

Фаховий збірник наукових праць РДГУ «Інноватика у вихованні» індексується міжнародною наукометричною базою даних Index Copernicus International: <https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=48435>

Редакційна колегія

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, проректор з інноваційної діяльності і міжнародного співробітництва Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступник головного редактора: **Павелків Катерина Миколаївна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редколегії:

Androszczuk Irena (Андрощук І. М.), доктор габілітований, професор, професор кафедри Педагогіки праці та андрагогіки Академії педагогіки спеціальної імені Марії Гжегожевської у Варшаві (Республіка Польща);

Дичківська І. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т. І. Поніманської Рівненського державного гуманітарного університету;

Gluchman Vasil, PhD, професор філософії та етики факультету мистецтв Пряшівського університету (Словаччина);

Грицай Н. Б., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри природничих наук з методиками навчання Рівненського державного гуманітарного університету;

Ковальчук О. С., доктор педагогічних наук, професор, провідний науковий співробітник Національного університету харчових технологій, Українська наукова діаспора у Франції (Франція-Україна);

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Pelek Yurii, доктор габілітований, професор, професор кафедри досліджень школи і медіа факультету педагогіки і філософії Жешувського університету (Республіка Польща);

Pobirchenko Natalia (Побірченко Н. С.), доктор габілітований, професор, професор надзвичайний на факультеті суспільних та гуманітарних наук Державного вищого навчального закладу імені Вітелона в Легніці (Республіка Польща);

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Савчук Б. П., доктор історичних наук, професор, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника;

Sieradzka-Baziur Bożena (Сєрадзька-Базюр Б.), доктор габілітований, професор, проректор з наукової роботи і освітніх програм, Академія «Ігнатіанум» у м. Кракові (Республіка Польща);

Сойчук Р. Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Sirojć Zdzisław (Сіройц Здзіслав), доктор габілітований соціальних наук в галузі педагогіка, професор, професор кафедри педагогіки Інституту педагогіки і психології Вищої школи менеджменту у Варшаві (Республіка Польща);

Баліка Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Бричок С. Б., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки початкової, інклюзивної та вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Skubisz Jolanta (Скубіш Йоланта), кандидат соціальних наук в галузі педагогіки, ад'юнкт відділу педагогіки і психології Академії гуманітарно-економічної в м. Лодзь, член групи соціальної педагогіки в Комітеті педагогічних наук Польської академії наук у Варшаві (Республіка Польща);

Остапчук Н. О., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Петренко С. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та моделювання Рівненського державного гуманітарного університету;

Rebisz Sławomir, доктор освітнього менеджменту, доцент, доцент кафедри досліджень школи і медіа факультету педагогіки і філософії, Жешувський університет (Польща);

Шліхта Г. О., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри цифрових технологій та методики навчання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету.

Упорядники: проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С., доц. Баліка Л. М., Баляр А. А.
Науково-бібліографічне редагування: наукова бібліотека РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 30 жовтня 2025 р.).

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2025

ЗМІСТ

Пустовіт Г., Петренко О., Баліка Л. Психолого-педагогічні детермінанти формування особистісних мотивів зростаючої особистості у виховному процесі закладів позашкільної освіти	6
Вознюк О., Шурин О. Використання педагогічних технологій у процесі формування прикладної та технічної творчості майбутніх учителів технологічної освітньої галузі	20
Козак Л., Гурин А. Розвиток пізнавальних інтересів дітей старшого дошкільного віку в проєктній діяльності	30
Коляда Н., Кравченко О., Левченко Н. Підготовка майбутніх соціальних працівників до надання послуги раннього втручання	40
Козак Л., Кравченко О. Формування мовленнєвої компетентності дітей старшого дошкільного віку засобами мнемотехніки	50
Мигович І. Інтернаціоналізація вищої мистецької освіти як чинник формування полікультурної професійної ідентичності майбутніх фахівців мистецького профілю: інституційна модель	59
Rudenko N., Rudenko W. Prokrastynacja i dojrzałość osobowa młodzieży uzyskującej wykształcenie	77
Skubisz J. Dydaktyczne znaczenie regionalnego dziedzictwa wartości narodowo-etnicznych. Zarys problematyki	88
Антонюк М. Освітня діджиталізація: трансформація змісту курсу ІКТ у підготовці педагогів різних спеціальностей	102
Ваколюк А., Поліщук І. Формування позитивного ставлення до праці через практичні завдання у виховній роботі	112
Козир М., Леонтєва І. Інноваційні освітні технології у травма-інформованому підході: потенціал асоціативних карт	124
Левчук В. Сучасні підручники з фізики для закладів загальної середньої освіти України: історичний розвиток, тенденції та напрями оновлення	136
Нестерук С., Синевич Б. Виховний аспект уроку зарубіжної літератури як одна із функцій навчального процесу	148
Ostapchuk M., Moroz L. Pedagogical system of teaching natural disciplines at school	157
Петренко І. Історіографічний аналіз проблеми просторової організації освітнього середовища початкової школи в зарубіжній педагогіці XXI ст.	170
Петренко С. Професійна підготовка ІТ-фахівців в умовах університету: середовищний та аксіологічний контексти	181
Стельмашук Ж. Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до виховної роботи в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	193
Танько А. Формування етичного складника професійної діяльності правоохоронців на гуманістичних засадах	200

Троценко В., Троценко Т., Кривенко Р., Сембрат С. Патріотичне виховання учнів закладів загальної середньої освіти засобами народних рухливих ігор	212
Fedoryshyn O., Stanislavchuk N. The development and present situation of vocational education	223
Ціпан Т. Формування у майбутніх учителів початкової школи готовності до професійної діяльності засобами навчальної дисципліни «Сімейне виховання молодших школярів»	231
Доробки молодих науковців	
Адах В., Білоус В. Цифрове освітнє середовище університету як чинник формування професійної культури і компетентностей майбутніх фахівців	241
Бондарев О., Кузнєцов О. Формування професійних і комунікативних компетентностей майбутніх педагогів у сучасному освітньому середовищі університету	253
Нгуьык Т. Humanization and commodification: philosophical perspectives on microlearning in education	268
Даньшин М., Чепурка О. Розвиток лідерських якостей майбутніх менеджерів соціальної сфери у процесі професійної підготовки	279
Наровлянська М., Лукацький Є. Методика оцінювання рівня готовності педагогів закладів позашкільної освіти до застосування інформаційно-комунікаційних технологій: розроблення, валідація та нормування	290
Пелех В. Ціннісно-сміслова саморегуляція майбутніх менеджерів освіти: теоретико-емпіричне дослідження структурних компонентів	301
Перець В. Електронні ресурси та онлайн-курси як засіб розвитку аналітичної компетентності майбутніх економістів	321
Savushchik A. Cyfrowa transformacja pracy socjalnej: sztuczna inteligencja między perspektywami rozwoju a ryzykiem etycznym	331
Shamsutdynova M.-S. The axio-motivational structure of professional self-development of future foreign language specialists	342
Рецензії	
Wright James M. Axiopedagogy: theoretical and methodological concept and practical perspectives	355

УДК [378: 016: 33 – 044. 22]: 004

DOI: [10.35619/iiu.v1i22.697](https://doi.org/10.35619/iiu.v1i22.697)**Василь ПЕРЕЦЬ**

здобувач PhD зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Рівненського державного гуманітарного університету,

м. Рівне, Україна

ORCID: 0009-0001-7889-090X

e-mail: perets.vasyl24@rshu.edu.ua

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ТА ОНЛАЙН-КУРСИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

Анотація. У статті розглянуто важливість розвитку аналітичної компетентності майбутніх економістів через впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітній процес. В умовах швидких соціально-економічних змін і глобалізації економіки зростають вимоги до професіоналів, зокрема до економістів, які повинні володіти не лише глибокими теоретичними знаннями, а й здатністю ефективно аналізувати складні економічні ситуації, обробляти великі обсяги даних та приймати обґрунтовані рішення. Аналітична компетентність, що передбачає здатність до аналізу інформації, критичного мислення та ухвалення рішень на основі даних, є основою конкурентоспроможності економістів на сучасному ринку праці.

Особливу увагу приділено інтеграції ІКТ в освітній процес закладів вищої освіти, зокрема у процесі підготовки економістів. Використання електронних ресурсів, онлайн-курсів (МООС), вебінарів та онлайн-лекцій відкриває нові можливості для розвитку аналітичних навичок майбутніх фахівців. Такі онлайн-ресурси дають змогу майбутнім економістам не лише засвоювати теоретичні знання, а й активно використовувати їх на практиці через аналіз реальних кейсів, моделювання економічних ситуацій та вирішення завдань, що потребують аналітичного підходу. Ці технології дозволяють здобувачам працювати з актуальними економічними даними, що сприяє розвитку здатності до самостійного аналізу та ухвалення рішень.

Розглянуто роль електронних підручників, наукових баз даних, аналітичних платформ та масових відкритих онлайн-курсів (МООС) під час формування аналітичної компетентності майбутніх економістів. Зазначено, що завдяки таким інструментам здобувачі отримують доступ до широкого спектру матеріалів, що сприяють розвитку аналітичних навичок через практичне застосування знань.

Ключові слова: аналітична компетентність, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ), онлайн-курси (МООС), вебінари, онлайн-лекції, електронні ресурси, аналітичне мислення, економічна освіта, цифрова економіка, інтерактивне навчання, дистанційне навчання, масові відкриті онлайн-курси, педагогічні умови, розвиток компетентностей, вища освіта, економісти.

Постановка проблеми. В умовах швидких соціально-економічних змін та глобалізації економіки зростають вимоги до фахівців, зокрема до економістів, які мають володіти глибокими аналітичними навичками для ефективного ухвалення рішень, управління ризиками та обробки великих обсягів даних. Аналітична компетентність стає одним із ключових чинників, що визначають конкурентоспроможність фахівців на ринку праці. У зв'язку з цим освіта майбутніх економістів повинна бути орієнтована на формування цієї компетентності, що передбачає здатність здобувачів вищої освіти ефективно аналізувати економічні явища, розуміти складні економічні процеси та використовувати різноманітні методи для ухвалення обґрунтованих рішень.

Сучасні вимоги до економістів полягають у необхідності не лише володіти теоретичними знаннями, а й здатності практично застосовувати ці знання для розв'язання реальних проблем. Зокрема, це передбачає вміння працювати з великими масивами даних, використовувати програмне забезпечення для їхнього аналізу, моделювання економічних процесів і прогнозування результатів. Зі зростанням ролі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітньому процесі виникає потреба в їх інтеграції для розвитку аналітичного мислення у майбутніх економістів.

Електронні ресурси та онлайн-курси (МООС, вебінари, онлайн-лекції) набувають особливої актуальності в умовах сучасної освіти, оскільки вони дають можливість інтегрувати сучасні методи навчання, пропонуючи майбутнім економістам можливість самостійного вивчення складних економічних дисциплін з використанням різних технологічних інструментів. Це відкриває нові горизонти для розвитку аналітичних компетентностей, дозволяючи здобувачам вищої освіти не лише засвоювати теоретичні основи, а й застосовувати їх на практиці через аналіз реальних кейсів, моделювання економічних ситуацій та вирішення задач, що потребують аналітичного підходу.

Отже, дослідження ролі електронних ресурсів та онлайн-курсів у процесі формування аналітичної компетентності майбутніх економістів є актуальним завданням сучасної педагогічної науки, оскільки воно сприяє забезпеченню відповідності освітнього процесу вимогам ринку праці та підготовці кваліфікованих фахівців, здатних ефективно працювати в умовах цифрової економіки.

Аналіз наукових досліджень з проблеми. Необхідність розвитку навичок використання сучасних ІКТ під час підготовки майбутніх фахівців актуалізовано в низці нормативних документів, серед яких: Концепція розвитку економічної освіти в Україні (2003), Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» (2007), Закон України «Про вищу освіту» (2014), Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки (2022) та ін.

Широкий спектр досліджень охоплює проблеми навчання та професійної підготовки майбутніх економістів, розвитку їхньої конкурентоспроможності. Так, загальні питання фахової підготовки, формування професійної компетентності майбутніх економістів розглянуто в роботах багатьох учених,

серед яких: І. Демура, Л. Дибкова, І. Зайцева, О. Ільєнко, Р. Кубанов, М. Самарук тощо. Можливості й особливості використання ІКТ у різних видах професійної економічної діяльності розглядалися М. Бенько, А. Дзюбіною, К. Тарасовою та ін.

Різні аспекти проблеми інформатизації економічної освіти, можливості використання сучасних ІКТ, цифрових технологій, програмних засобів у процесі навчання, професійній підготовці майбутніх економістів окреслено в наукових розвідках Н. Баловсяк, М. Гришко, Л. Івашко, С. Радецької, О. Смілянець, Т. Столяренко. Зокрема у дослідженні Г. Ковальчук (2003) обґрунтовано доцільність застосування Інтернет-ресурсів, Smart-технологій під час формування компетентностей майбутніх економістів; у науковій розвідці О. Хомік (2016) розкрито проблему підготовки майбутніх економістів до управлінської діяльності засобами електронних соціальних мереж.

Мета статті – дослідити вплив електронних ресурсів, МООС, вебінарів та онлайн-лекцій на розвиток аналітичних навичок у майбутніх економістів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналітична компетентність – важлива складова професійної підготовки фахівців, зокрема економістів. Вона визначається як здатність особи ефективно аналізувати та оцінювати інформацію, виявляти закономірності та взаємозв'язки, а також ухвалювати обґрунтовані рішення на основі отриманих результатів.

Аналітична компетентність пов'язана з критичним мисленням, що передбачає здатність розглядати питання з різних аспектів, оскаржувати припущення, оцінювати логічність аргументів і робити висновки. Також аналітична компетентність має зв'язок із здатністю до аналізу даних – умінням працювати з інформацією та розглядати її у контексті конкретної ситуації, а також з ухвалення рішень на основі детального аналізу.

Вітчизняні науковці наголошують на важливості розвитку аналітичної компетентності у процесі навчання в закладах вищої освіти, оскільки це є основою для формування професійної свідомості майбутніх економістів та їх здатності до вирішення складних економічних завдань у реальному світі (Яковенко, 2015; Загородня, 2018).

Інформаційно-комунікаційні технології стали незамінним інструментом у сучасному освітньому процесі, зокрема в підготовці економістів. Використання ІКТ у закладі вищої освіти дозволяє забезпечити доступ до актуальних знань, полегшити процес навчання та зробити його більш інтерактивним і ефективним. Інформаційно-комунікаційні технології в контексті вищої освіти охоплюють широкий спектр інструментів і ресурсів, які підтримують освітній процес. До основних категорій ІКТ, що активно використовуються в економічних спеціальностях, належать такі:

електронні ресурси – електронні підручники, навчальні матеріали, відео-лекції та інші цифрові ресурси, які забезпечують здобувачам вищої освіти доступ до знань у зручний для них час. Вони допомагають структурувати матеріал, роблять його більш наочним та доступним для самостійного вивчення;

онлайн-курси – дозволяють майбутнім економістам вивчати економічні дисципліни на платформі, яка включає інтерактивні завдання, тестування, обговорення та можливість зворотного зв'язку від викладачів. Окрім теоретичних знань, онлайн-курси сприяють розвитку практичних навичок через виконання реальних кейсів;

вебінари – онлайн-заняття, на яких проводяться лекції, дискусії, семінари з актуальних тем, що дозволяють майбутнім економістам отримати актуальну інформацію від експертів у галузі економіки та обговорити важливі професійні питання;

платформи для дистанційного навчання – інтегровані системи, такі як Moodle, Blackboard, Coursera, EdX, які дозволяють викладачам та здобувачам вищої освіти обмінюватися матеріалами, проходити тести, виконувати домашні завдання та отримувати зворотний зв'язок.

ІКТ не тільки покращують доступ до навчальних матеріалів, а й створюють умови для персоналізованого навчання, де кожен здобувач може отримати індивідуальні рекомендації та ресурси для розвитку своїх аналітичних навичок. Електронні ресурси відіграють ключову роль у розвитку аналітичної компетентності майбутніх економістів. Вони надають здобувачам вищої освіти доступ до величезного обсягу інформації та інструментів для її аналізу.

Електронні підручники та навчальні матеріали допомагають здобувачам вищої освіти засвоювати теоретичні знання, зокрема у таких сферах, як економічний аналіз, статистика, економетрика. Такі матеріали часто включають інтерактивні елементи, що дозволяють здобувачам вищої освіти не лише ознайомитися з теорією, але й одразу застосувати її на практиці.

Наукові бази даних (наприклад, JSTOR, Google Scholar, Scopus) надають доступ до актуальних наукових статей, монографій та досліджень, що дозволяють здобувачам та викладачам проводити глибокий аналіз економічних проблем і тенденцій. Це сприяє розвитку критичного мислення та аналітичних здібностей, оскільки майбутні економісти вчаться знаходити, інтерпретувати й застосовувати наукові дані.

Аналітичні платформи (як-от Excel, SPSS, R, Stata) дозволяють майбутнім економістам працювати з великими масивами даних, проводити статистичні та економетричні аналізи, будувати моделі та робити прогнози. Оволодіння цими платформами є невід'ємною частиною аналітичної компетентності економістів, оскільки ці інструменти дозволяють реалізувати теоретичні знання на практиці (Карнаухова, 2019). Отже, електронні ресурси не лише забезпечують доступ до знань, але й сприяють розвитку навичок самостійного аналізу та обробки інформації, що є важливим компонентом аналітичної компетентності.

Масові відкриті онлайн-курси (МООС) стали важливим інструментом для самостійного навчання, особливо в контексті підготовки економістів. МООС надають здобувачам вищої освіти можливість вивчати складні економічні концепції в інтерактивному форматі, що містить відео-лекції, тестування, дискусії та практичні завдання (Котенко, Нешева, Артюхова, 2023).

Особливості MOOC включають цілодобовий доступ до навчальних матеріалів, що дозволяє майбутнім економістам навчатися в зручний для них час та в індивідуальному темпі. Це особливо важливо для здобувачів вищої освіти, які мають обмежений час через роботу або інші зобов'язання. Аналіз науково-педагогічних джерел дозволив виокремити переваги для економістів, адже онлайн-курси дають можливість здобувачам вищої освіти не тільки засвоювати теоретичні знання, але й працювати з реальними кейсами та даними, що сприяє розвитку аналітичних навичок. Майбутні економісти можуть отримати доступ до курсів з таких тем, як макроекономіка, фінансова аналітика, управління бізнесом та інші економічні дисципліни, що дозволяє їм поглиблювати свої знання в конкретних сферах.

Розглядаючи інтерактивні можливості, варто відзначити, що MOOC надають можливість для майбутніх економістів взаємодіяти з викладачами та іншими учасниками курсу через форуми, чати та обговорення. Це допомагає здобувачам обмінюватися ідеями, уточнювати непорозуміння і отримувати зворотний зв'язок, що сприяє глибшому розумінню матеріалу та розвитку аналітичного мислення. Завдяки своїй доступності, інтерактивним можливостям та орієнтації на практичне застосування знань, MOOC є потужним інструментом для розвитку аналітичної компетентності майбутніх економістів, сприяючи їхній самостійній роботі та професійному розвитку.

Також варто відзначити сучасні освітні технології, зокрема вебіари та онлайн-лекції, які стали важливими інструментами у формуванні аналітичного мислення майбутніх економістів. Їх інтерактивний формат сприяє глибшому розумінню складних економічних концепцій та розвитку критичного мислення. Вебіари надають можливість здобувачам вищої освіти безпосередньо взаємодіяти з експертами, ставити запитання та обговорювати актуальні теми. Це сприяє розвитку аналітичних навичок, оскільки майбутні економісти вчаться слухати, аналізувати отриману інформацію та формулювати власні висновки.

Онлайн-лекції, зокрема ті, що містять реальні приклади аналізу економічних ситуацій, допомагають здобувачам застосовувати теоретичні знання до практичних завдань. Це стимулює розвиток аналітичних здібностей, оскільки майбутні економісти вчаться розпізнавати проблеми, аналізувати дані та ухвалювати обґрунтовані рішення.

Вебіари та онлайн-лекції є ефективними засобами розвитку аналітичного мислення у процесі навчання майбутніх економістів. Вони сприяють інтерактивному засвоєнню матеріалу, розвитку критичного мислення та здатності до аналізу складних економічних ситуацій. Використання цих технологій в освітньому процесі дозволяє підготувати фахівців, здатних ефективно працювати в умовах сучасного економічного середовища (Гринькевич, Матковського, Сидорової, Струк, 2022).

Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальні програми економічних спеціальностей зумовлює необхідність застосування різноманітних методичних підходів. Серед них слід виділити такі (Герасименко, 2014; Ребухи, 2022):

комбіноване навчання (blended learning) – поєднання традиційних аудиторних занять з елементами дистанційного навчання, що дозволяє оптимізувати освітній процес та забезпечити гнучкість під час навчання;

модульне навчання – структурування навчального матеріалу у вигляді самостійних модулів, що дозволяє здобувачам працювати окремі теми в зручному для них порядку;

інтерактивні методи навчання – використання кейс-методів, симуляцій, рольових ігор, що сприяють розвитку аналітичного мислення та практичних навичок;

адаптивне навчання – використання технологій, що дозволяють персоналізувати освітній процес відповідно до індивідуальних потреб та можливостей майбутніх економістів.

Розвиток аналітичних навичок здобувачів економічних спеціальностей через онлайн-ресурси ґрунтується на кількох теоретичних моделях (Лозова, 2024; Ковальова, 2024; Гіваргізов, 2024), а саме:

модель технології прийняття (ТАМ) пояснює, як користувачі сприймають нові технології, зокрема системи управління навчанням (LMS). Згідно з цією моделлю, сприйняття корисності та легкості використання технології впливає на її прийняття здобувачами;

модель когнітивного навантаження передбачає оптимізацію навчального контенту так, щоб він не перевантажував когнітивні ресурси здобувачів, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу;

модель конструктивізму підкреслює важливість активного залучення майбутнім фахівцем до процесу навчання через самостійне відкриття знань, що сприяє розвитку критичного та аналітичного мислення;

модель соціального навчання враховує важливість взаємодії зі здобувачами у процесі навчання, що забезпечує обмін ідеями та розвиток аналітичних здібностей через колективне обговорення.

Застосування цих моделей в освітньому процесі сприяє не лише розвитку аналітичних навичок у майбутніх економістів, але й формуванню здатності до критичного мислення, що є основою для професійної діяльності в умовах сучасного економічного середовища.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання майбутніх економістів є необхідним кроком для підготовки професіоналів, здатних аналізувати складні економічні ситуації, використовувати сучасні інструменти для моделювання економічних процесів та ухвалення ефективних управлінських рішень. Це забезпечує відповідність освітнього процесу сучасним вимогам ринку праці та сприяє підготовці конкурентоспроможних фахівців.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо у дослідженні використання VR/AR для навчання економістів, що дозволить здобувачам вищої освіти на практиці аналізувати складні економічні ситуації та ухвалювати рішення в умовах наближених до реальних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Міністерство освіти і науки України. (2007). *Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text> (дата звернення: 28 вересня 2025)

Міністерство освіти і науки України. (2014). *Про вищу освіту: закон України* (2014 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28 вересня 2025)

Кабінет Міністрів України. (2022). *Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#n12> (дата звернення: 28 вересня 2025)

Ковальчук, Г. (2003). *Активізація навчання в економічній освіті*. Вид. 2-ге доповнене. Навч. посібник. Київ : КНЕУ, 298 с.

Хомік, О. (2016). Використання електронних соціальних мереж для формування управлінської культури майбутніх економістів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Т. 51, № 1. С. 95–102.

Яковенко, О. (2015). *Формування професійної компетентності майбутніх економістів у процесі практичної підготовки*. Кандидат педагогічних наук. Національний університет біоресурсів і природокористування України.

Загородня, А. (2018). *Професійна підготовка фахівців економічної галузі у закладах вищої освіти Республіки Польщі та України*: Монографія. Київ: ВП «Едельвейс». 392 с

Карнаухова, Г. (2019). Використання сучасного економетричного інструментарію для оптимізації практичної підготовки фахівців-кібернетиків. *Якість вищої освіти: компетентнісний підхід у підготовці сучасного фахівця : матеріали XLIII Міжнародної науково-методичної конференції (м. Полтава, 14–15 листопада 2018 року)*. Полтава : ПУЕТ. С.142–144.

Котенко, С., Нешева, А., Артюхова, Н. (2023). Використання масових освітніх онлайн курсів як елементу інноваційного розвитку: перспективи для України. *Економіка та суспільство*. № 53. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2700/2614> (дата звернення: 28 вересня 2025)

Гринькевич, О., Матковського, С., Сидорової, А., Струк, Н. (2022). *Економічна аналітика в бізнесі* : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 480 с.

Герасименко, І. (2014). *Методика використання технологій дистанційного навчання в підготовці бакалаврів комп'ютерних наук*. Кандидат педагогічних наук. Черкаський державний технологічний університет.

Ребухи, Л. (2022). *Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти* : монографія. Тернопіль : ЗУНУ. 143 с.

Лозова, О. (2024). *Теорія когнітивного навчання*. URL: <https://pg-group.online/teoriya-kognitivnogo-navantazhennya/> (дата звернення: 28 вересня 2025)

Ковальова, О. (2024). *Моделі наукової освіти для забезпечення відновлення та модернізації України: методичний посібник*. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України. 169 с.

Гіваргізов, І. (2024). Імплементация технологій на базі LLM в банківську сферу. *Штучний інтелект у вищій освіті: ризики та перспективи інтеграції: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 липня – 11 серпня 2024 року*. Львів –Торунь : Liha-Pres. С. 54–56.

REFERENCES

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2007). *Pro osnovni zasady rozvytku informatsiinoho suspilstva v Ukraini na 2007–2015 roky* [On the basic principles of the development of the information society in Ukraine for 2007–2015]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text> (data zvernennia: 28 veresnia 2025) [in Ukrainian]

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2014). *Pro vyshchu osvitu: zakon Ukrainy* [On Higher Education: Law of Ukraine]. (2014 r.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (data zvernennia: 28 veresnia 2025) [in Ukrainian]

Kabinet Ministriv Ukrainy. (2022). *Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2022-2032 roky* [Strategy for the Development of Higher Education in Ukraine for 2022-2032]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#n12> (data zvernennia: 28 veresnia 2025) [in Ukrainian]

Kovalchuk, H. (2003). *Aktyvizatsiia navchannia v ekonomichnii osviti* [Intensification of Learning in Economic Education]. Vyd. 2-he dopovnene. Navch. posibnyk. Kyiv : KNEU, 298 s. [in Ukrainian]

Khomik, O. (2016). *Vykorystannia elektronnykh sotsialnykh merezh dlia formuvannia upravlinskoi kultury maibutnikh ekonomistiv* [Using Electronic Social Networks to Shape the Management Culture of Future Economists]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia*. T. 51, No. 1. S. 95–102. [in Ukrainian]

Yakovenko, O. (2015). *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh ekonomistiv u protsesi praktychnoi pidhotovky* [Formation of Professional Competence of Future Economists in the Process of Practical Training]. *Kandydat pedahohichnykh nauk. Natsionalnyi universytet bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy*. [in Ukrainian]

Zahorodnia, A. (2018). *Profesiina pidhotovka fakhivtsiv ekonomichnoi haluzi u zakladykh vyshchoi osvity Respubliky Polshchi ta Ukrainy* [Professional Training of Specialists in the Economic Sector in Higher Education Institutions of the Republic of Poland and Ukraine]: monohrafiia. Kyiv: VP «Edelveis». 392 s. [in Ukrainian]

Karnaukhova, H. (2019). *Vykorystannia suchasnoho ekonometrychnoho instrumentarii dlia optymizatsii praktychnoi pidhotovky fakhivtsiv-kibernetikyv* [Using Modern Econometric Tools to Optimize the Practical Training of Cybernetics Specialists]. *Yakist vyshchoi osvity: kompetentnisnyi pidkhid u pidhotovtsi suchasnoho fakhivtsia* : materialy XLIII Mizhnarodnoi nauково-metodychnoi konferentsii (m. Poltava, 14–15 lystopada 2018 roku). Poltava : PUET. S.142–144. [in Ukrainian]

Kotenko, S., Niesheva, A., Artiukhova, N. (2023). Vykorystannia masovykh osvitynykh onlain kursiv yak elementu innovatsiinoho rozvytku: perspektyvy dlia Ukrainy [Using Mass Educational Online Courses as an Element of Innovative Development: Prospects for Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*. No. 53. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2700/2614> (data zvernennia: 28 veresnia 2025) [in Ukrainian]

Hrynkevych, O., Matkovskoho, S., Sydorovoi, A., Struk, N. (2022). *Ekonomichna analityka v biznesi* [Economic Analytics in Business]: navch. posibnyk. Lviv : LNU im. Ivana Franka, 2022. 480 s. [in Ukrainian]

Herasymenko, I. (2014). *Metodyka vykorystannia tekhnolohii dystantsiinoho navchannia v pidhotovtsi bakalavriv kompiuternykh nauk* [Methodology of Using Distance Learning Technologies in the Training of Bachelors of Computer Science]. Kandydat pedahohichnykh nauk. Cherkaskyi derzhavnyi tekhnolohichnyi universytet. [in Ukrainian]

Rebukhy, L. (2022). *Innovatsiini tekhnolohii navchannia v umovakh modernizatsii suchasnoi osvity* [Innovative Learning Technologies in the Context of Modernization of Modern Education]: monohrafiia. Ternopil : ZUNU. 143 s. [in Ukrainian]

Lozova, O. (2024). *Teoriia kohnityvnoho navchannia* [Cognitive Learning Theory]. URL: <https://pg-group.online/teoriya-kognitivnogo-navantazhennya/> (data zvernennia: 28 veresnia 2025) [in Ukrainian]

Kovalova, O. (2024). *Modeli naukovoï osvity dlia zabezpechennia vidnovlennia ta modernizatsii Ukrainy* [Models of Scientific Education to Ensure the Restoration and Modernization of Ukraine]: metodychnyi posibnyk. Kyiv : Instytut obdarovanoi dytyny NAPN Ukrainy. 169 s. [in Ukrainian]

Hivarhizov, I. (2024). Implementatsiia tekhnolohii na bazi LLM v bankivsku sferu [Implementation of LLM-based Technologies in the Banking Sector]. *Shtuchnyi intelekt u vyshchii osviti: ryzyky ta perspektyvy intehratsii*: materialy vseukrainskoho naukovo-pedahohichnoho pidvyshchennia kvalifikatsii, 1 lypnia – 11 serpnia 2024 roku. Lviv –Torun : Liha-Pres. S. 54–56. [in Ukrainian]

ELECTRONIC RESOURCES AND ONLINE COURSES AS A MEANS OF DEVELOPING ANALYTICAL COMPETENCE OF FUTURE ECONOMISTS

Vasyl PERETS

PhD Student in Speciality 011 Educational, Pedagogical Sciences,
Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine

ORCID:0009-0001-7889-090X

e-mail: perets.vasyl24@rshu.edu.ua

Abstract. The article examines the importance of developing analytical competence in future economists through the implementation of information and communication technologies (ICT) in the educational process. In the context of rapid socio-economic changes and economic globalization, the demands on professionals, particularly economists, are increasing. They must possess not only deep theoretical knowledge but also the ability to effectively analyze complex economic situations, process large volumes of data, and make informed decisions. Analytical competence, which involves the ability to analyze information, think critically, and make data-based decisions, is the basis for the competitiveness of economists in the modern labor market.

Particular attention is paid to the integration of ICT into the educational process of higher education institutions, in particular in the process of training economists. The use of electronic resources, online courses (MOOCs), webinars, and online lectures opens up new opportunities for developing the analytical skills of future professionals.

Such online resources allow future economists not only to acquire theoretical knowledge, but also to actively use it in practice through the analysis of real cases, modeling economic situations, and solving problems that require an analytical approach. These technologies allow applicants to work with current economic data, which contributes to the development of the ability to independently analyze and make decisions.

The role of electronic textbooks, scientific databases, analytical platforms, and massive open online courses (MOOCs) in the formation of analytical competence of future economists is considered. It is noted that thanks to such tools, applicants gain access to a wide range of materials that contribute to the development of analytical skills through the practical application of knowledge.

Keywords: analytical competence, information and communication technologies (ICT), online courses (MOOC), webinars, online lectures, electronic resources, analytical thinking, economic education, digital economy, interactive learning, distance learning, massive open online courses, pedagogical conditions, competence development, higher education, economists.

Стаття надійшла до редакції 11.09.2025 р.

Стаття прийнята до друку після рецензування 24.09.2025 р.

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 22

Упорядники:
проф. Петренко О. Б., доц. Ціпан Т. С.,
доц. Баліка Л. М., Бабяр А. А.

Підписано до друку 30.10.2025 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 23,9. Замовлення №426/2. Наклад 300

I – 66 **Інноватика у вихованні:** зб. наук. пр. Вип. 22. / М-во освіти
і науки України, Рівнен. держ. гуманіт.ун-т; упоряд.:О. Б. Петренко; ред. кол.:
О. Б. Петренко, К. М. Павелків, Т. С. Ціпан та ін. Рівне: РДГУ, 2025. 364 с.

УДК 37: 005.591.6

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2025

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа:
Рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№183 від 25.01.2024 року
Ідентифікатор медіа: R30-02515

Суб'єкти у сфері друкованих медіа:
Рівненський державний гуманітарний університет,
вул. Степана Бандери, 12, м. Рівне, 33014, Україна;
тел.: (0362) 62-03-56
email: rectorat@rshu.edu.ua

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
ВРМ-ПОЛІГРАФ
вул. Фабрична, 8 (р-н Льонокомбінату), м. Рівне, 33017, Україна;
тел.: 0800 - 33 - 51 - 57
email: 642134@ukr.net